

elyveld te Ap-
bink Schröder,
tadskanaal, W.
er.) — Terwis-
Elbergen c. a.
in den IJssel,
in te Etershem
te Kuinre.
Abbeckerie.
nryveld te Wier-
ek. — Oudega,
kenswoude, D.

HERAUT
abonnements-
indigende 30
uf 1.20, per
Administratie.
wissel wordt
gezonden.
MSER,
ur-uitgever.
t
me „E voto
den laten Octo-
van / 0.75 per
mij verplichten
verhoogen.

„BOAZ.”

R 1894.

tion.)

RNIN LOH-

de Sectie B.

van loon-

herming?”

n vorigen na-

Voorsitter.

ris.

Co.

elen Gouden
Nemen gelden
alden worden

N. 2-3.

n 1 3.75.)

en de hoogte

ES gebruiken

stie met om-

G's

rgels.

Men be-

g of vrage

0, 1 100,

0. 141,

z.

NDBOOK.

rdt vermeer-
Zendings- en
de Zendings-
ren, zal ver-
blijft / 2.-
ent en / 2.15
mals vroeger
geabonneerd
gaven gaarne
sche Circu-

PHEN Sr.

NBIRK.

Denk er

verzoen-

ZOON.

De Heraut

van de

Gereformeerde Kerken in Nederland.

Met auteursrecht van den inhoud van dit blad wordt verzekerd overeenkomstig de wet van 28 Juni 1881 (Staatsblad N°. 124).

Zondag 30 September 1894. N°. 875.

Dit blad wordt geregeld des Vrijdags aan de geabonneerden verzonden.
Bijdragen van medewerkers, ingezonden stukken en alles wat verder den inhoud van dit blad betreft, te adresseren aan de REDACTIE. Abonnenten en Advertegenten aan de ADMINISTRATIE van De Heraut, Amsterdam.
Insendingen die later dan Donderdag 's namiddags te 12 uren worden ontvangen kunnen voor het nummer van die week niet meer in aanmerking komen

Abonnementsprijs franco aan huis, per drie maanden / 1.20. Afzonderlijke nummers aan het Bureau 10 Cent.
Abonnementen worden aangenomen door alle Boekhandelaren, Postdirecteuren en aan het Bureau te Amsterdam.
Advertentiën: van 1 tot 6 regels 90 Cent; voor elken regel meer 15 Cent. Aanvragen en vernieling van liefdegaven en Verslagen van Vereenigingen 10 Ct. p. regel.

„Weggeleid om verzocht te worden.”

Toen werd Jezus van den Geest weggeleid in de woestijn om verzocht te worden van den duivel. Matth. 4: 1.

Wanneer ge nagaat welke voorstelling de meeste menschen zich van de verzoeking in de woestijn vormen, dan zult ge zien, dat het eigenlijk deze is.

Na den Doop in de Jordaan, ontvangen te hebben was voor Christus het oogmerk aangebroken, dat Hij openlijk als leeraar onder Israël zou optreden. Voordat Hij daartoe overging, wenschte Hij echter eerst een tijdlang in stille afzondering zich voor te bereiden door gebed en gemeenschaps-oefening met zijn Vader in de hemelen en daarom ging Hij naar de woestijn. Satan heeft toen gebruik gemaakt van de gelegenheid dat Christus hongerde, om, indien het mogelijk was, Hem tot zonde te verleiden, ten einde zoo van meet af het verlossingswerk te verwijderen.

Zoo opgevat, staat deze verzoeking op één lijn met de verzoeking van een Job en de andere Bijbelheiligen en heeft zij alleen dit meerdere belang voor u, dat ge hier een poging ziet van Satan om de redding der uitverkorenen te beletten en ge God dankt, dat dit booze opzet niet is gelukt.

Juist omdat deze voorstelling zoo algemeen is, kan niet scherp genoeg op den voorgrond geplaatst, dat zij geheel in strijd is met de Schrift. De verzoeking gaat niet van Satan uit, maar is een daad Gods. Niet alleen in dien zin, dat Hij als bij Job de verzoeking toelaat, opdat zijn kind beproefd worde, of er echt goud in schuilt, maar in dien veel dieper zin, dat God zelf wilde, dat die verzoeking kwam. Juist daarom staat er zoo nadrukkelijk, dat de Geest Christus in de woestijn leidde, opdat Hij verzocht worden zou.

Die verzoeking is dus niet iets toevalligs of bijkomstigs in het leven van den Heere Jezus, maar een zeer wezenlijk bestanddeel van het heerlijke verlossingsplan, dat God Drievuldig van eeuwigheid af had vastgesteld; een taak, die Christus als Middelaar te volbrengen had; of wilt ge het nog duidelijker uitgedrukt: neem de verzoeking in de woestijn uit den Bijbel weg en uw Heiland is geen volkomen Zaligmaker meer voor uw hart.

Wanneer ge na dit helder te hebben ingezien, nu een oogenblik terugkeert tot de ervaring van uw eigen geestelijk leven, zult ge terstond gevoelen, hoe die ervaring wel verre van liertegen te strijden, er juist het Amen op zegt.

Let slechts op deze twee punten:
Het gebeurt vaak, dat ge in uw eigen leven met dienzeliden verzoeker kennis maakt; dat hij ook tot u komt, zoekende u te verleiden. En nu is dit de droeve ervaring van uw leven, dat ge in die worsteling met Satan zoo vaak onder ligt, in plaats van te overwinnen. Dat ge zoo vaak luistert naar zijn vleitaal en valt in het net u gespannen, in plaats van hem te ontvleiden. En wanneer ge dan vruchteloos poogt de ijzeren mazen van dat net stuk te breken en u zoo mateloos gevoelt tegenover dien machtigen verleider der zielen, dan kan uw oog met zulk een innerlijke genieting staren op die verzoeking in de woestijn. Want daar ziet ge nu dienzeliden boozen

vijand worstelende met uw Jezus om ook Hem op den grond te werpen; en ge ziet hoe hij, die u overwon, zich daar machteloos en geslagen moet terug trekken; en uw ziel leeft bij dat zien weer op en jubelt het den Satan in het aangezicht: *Mijn Heiland is toch machtiger dan jij!*

Zoo voelt ge er reeds iets van, waarom Christus moest verzocht worden. Maar er is toch nog een andere vertroosting in verborgen, die wel niet door alle, maar toch door Gods ingeleide kinderen zal verstaan worden.

Die leven niet alleen in hun eigen leven met al zijn benauwdheden en worstelingen, ellenden en zonden, maar dringen ook door tot den wortel van hun bestaan en verstaan het ook te leven in Adam, hun Verbondshoofd in het Paradijs. Als hij, de naar Gods beeld geschapen mensch, daar smadelijk voor de verzoeking bezwijkt en eet van de verboden vrucht, dan roept daarbinnen de stem van hun geweten: Ik was het, die daar aan de verleiding gehoor gaf, die afviel van mijn God om voor Satan te bukken.

En nu is het voor dezulken niet voldoende, te weten, dat Christus het Lam Gods is, dat de straf ook voor die zonde aan het kruis gedragen heeft. Het recht Gods vordert meer dan dat; het is eerst ten volle bevredigd, wanneer de worsteling opnieuw begonnen wordt tusschen Satan en mensch en nu niet Satan maar Gods kind triomfeert. En waar ze nu in zich zelf, ook al zijn ze door genade verlost, de kracht missen om te overwinnen, daar wordt het ziele salige troost op Hem te zien, die daarom in onze plaats den strijd aanbond en de zegepraal behaalde. Wat de eerste Adam verloor, heeft de tweede Adam volkomen hersteld.

Toch ligt de diepste grond van de noodzakelijkheid van Christus' verzoeking nog elders.

Wij meenen zoo vaak, dat het hoofddoel, het eigenlijke doel, waarom de Heere Jezus op aarde kwam, was om de zijnen te verlossen. Zondige zelfucht doet ons altoos eerst denken om onze eigen redding en niet om de eere onzes Gods. En juist daarom is onze Gereformeerde heilijenis de heerlijkste, omdat ze nooit rust voordat zij den mensch opzij heeft geworpen en haar rustpunt gevonden heeft in God zelf.

Ook hier moeten wij dus tot deze diepste vraag doordringen, waarom de eere Gods deze verzoeking van den Middelaar eischte, en het antwoord op die vraag is niet moeilijk te vinden.

Toen God de Heere den mensch schiep, wist Hij uitnemend wel, dat de Satan een aanval op dien mensch wagen zou. Nu schiep God dien mensch met heerlijke gaven, uitnemende kracht en kostelijke eigenschappen toegerust, maar toch zoo, dat die mensch vallen kon. Het was dus, met eerbied gesproken, een waagstuk van God den Heere. Want God stelde het eene schepsel — Adam — tegenover het andere schepsel — Satan — en zette op dien worp al wat er bestond. Want bezweke Adam, dan viel niet hij alleen, maar heel het menschelijk geslacht en met dat menschelijk geslacht heel de schepping om hen heen.

Satan heeft dien aanval beproefd en heeft gewonnen. En wat anders is toen de judikreel van Satan geweest dan deze: o, God, door zulk een zwak schepsel tegenover mij

te plaatsen, hebt Gij te veel gewaagd en daardoor verloren. De mensch kon het tegen mij niet uithouden.

Zoo voelt ge hoe het hier ging om niet minder dan om de eere Gods.

Wanneer een architect een brug van groote spanning heeft gebouwd over een rivier, dan moet die brug eerst beproefd worden. Een zwaar geladen trein gaat over de brug heen, om te zien of de brug dit aithoudt. En wanneer de brug onder dien last instort, dan ligt de schuld niet bij die brug, ook niet bij den machinist, die den trein dirigerde, maar bij den architect, die de brug bouwde. Hij had zich in de draagkracht van zijn werk vergist.

Ik leg dit beeld over op de verzoeking in het Paradijs en ge zult voelen, hoe door Adams val de schijn moest ontstaan, alsof de schuld van zijn bezwijken, onder de beproefing, niet bij Satan noch bij den mensch, maar bij dien God te zoeken was, die zich in de draagkracht der menschelijke natuur had vergist.

En vandaar dat de Heilige Geest, die altoos de eere Gods zoekt en bedocht, die dorst naar het oogenblik dat die geschonden eer zal hersteld worden, Christus terstond uitrustte naar de woestijn om verzocht te worden.

In dien Christus staat nu tegenover Satan diezelfde menschelijke natuur, die in het Paradijs bezweken was. Die Christus strijdt met geen andere wapenen, dan ook Adam in het Paradijs bezeten heeft: het woord Gods, het geloof, het gebed. Geen oogenblik heeft Christus zich in dien strijd bediend van het wapen zijner Goddelijke almacht; dan zou de strijd oneerlijk zijn geweest; Hij streed alleen met de eindige krachten, die God schonk aan de menschelijke natuur.

En als nu de proet herhaald wordt, neen niet gelijk in het Paradijs, maar tien-ja honderdvoudig verzaard, dan bezwijkt de tweede Adam niet, dan houdt Hij vol ten einde toe, dan overwint Hij glorierijk.

En door die overwinning wordt niet alleen weer goed gemaakt wat Adam misdeed, wordt niet alleen de macht van Satan gebroken over Gods volk, maar wordt bovenal God als Schepper gerechtvaardigd en de eere des Vaders door den Zoon gered.

Voor Kootwicks Scholen.

Ingekomen bij Ds. HOUTZAGERS: Door Ds. van der Heijden te Gerksekklooster, van W. K. / 1.50; W. S. / 2.50; Wed. K. / 1; T. A. v. d. H. / 2.50; H. P. / 1.50; van H. van Sekke te Scherpenzeel / 1; van S. C. te Melissant / 1.

Officiële Berichten.

Met verhoging uit het Kerkblad van 28 September.

Kort verslag der Classis-vergadering van Apeldoorn, gehouden te Apeldoorn in het kerkgebouw aan het Loo, op Woensdag 8 Aug. '94.
Het moderamen bestaat uit Ds. Van der Vegt, praeses; Ds. Diermanse, assessor, en Ds. Koffijberg, scriba.
Ter sprake wordt gebracht het feit, dat een broeder, die aan de Theol. School te Kampen zijn studien volbracht heeft en inmiddels beroepbaar is in de Geref. kerken, zijne studien gaat voortzetten aan een der Rijks-Universiteiten. Het nu volgende wordt met betrekking tot deze zaak, door de vergadering met algemeene stemmen aangenomen:
De Classis der Geref. kerken Apeldoorn, in

wettige vergadering samengekomen, gevoelt zich geroepen haar diep leedwezen en ernstige afkeuring uit te spreken over de daad van br. Renting, die na zijne studien aan onze Theol. School ten einde gebracht te hebben, de Staats-Universiteit te Groningen gaat bezoeken.

Ten slotte spreekt de Classis hare sympathie uit over de pogingen die ondernomen worden om D.V. een predikanten-conferentie te houden voor de Prov. Gelderland.

De vergadering wordt door den voorzitter gesloten.

Kort verslag van de vergadering der Classis Edam, op Donderdag 20 Sept. te Edam.

De volgorde van praeses, assessor en scriba wordt geregeld. Ds. v. d. Mast is thans praeses, Ds. van Dijken assessor, en ouderling Capelle, op verzoek, scriba.

De Candidaat U. Faber wordt per niptoor onderzocht. Hij predikt over Job. 1: 5-7.
Met algemeene stemmen wordt, na advies der deputaten der Prov. Synode, besloten tot toelating. De Formulieren van Eenigheid worden ondertekend.
De assessor sluit met dankgebed.

Buitenland.

Engeland. Uit de eerste algemeene zendingsconferentie der Anglicaanse kerk.

Wat men op weg naar Rome zijn kan en toch allerlei bezwaren tegen de handelingen van sommige vertegenwoordigers der Roomsche kerk vernag te hebben, zien wij, uit hetgeen op het jongste zendingscongres der Anglicaanse kerk door bisschop Lahore werd in het midden gebracht. Deze sprak daarbij uit, dat hij meer dan een kwart eeuw in Indië had verkeerd, en toen de gelegenheid gehad had den zendingsarbeid in Bengalen, Birmah, de Noord-Westelijke provincien en Pendschab na te gaan. Maar nooit had hij noch onder de heidenen, noch onder de Mohammedanen een Roomsche zending aangetroffen, waar niet te voren een zending van een andere kerk met vrucht gearbeid had. Onder deze omstandigheden was een leven in een goede verstandhouding onmogelijk.

De Roomsche methoden op het zendingsveld werden nu scherper gecritiseerd door den secretaris van de Church Missionary Society, Eugene Stock. Sprekende over de overblijfselen der oude Portugese zendingen in Oost-Afrika, zeide hij: „Ik vrees, dat de weinige onwetende en zedeloze priesters, die zich hier bevinden, een smaad voor de menschheid zijn, om van het Christendom geheel te zwijgen.” Het terugkeeren van gedoopte inboorlingen tot het heidendom, schreef hij aan de volgende misslagen toe: 1e. Het toedienen van den H. Doop in massa zonder een behoorlijk catechumenaat. 2e. Het zich schikken naar heidensch bijgeloof en heidense gebruiken. 3e. Verwaarloozing van de opvoeding der jeugd. 4e. Het voorwenden van wonderen om de zinkende zaak te redden. 5e. Weerde bestraffing van de geringste afwijking der kerkelijke regelen. 6. Heulen met den slavenhandel, geïllustreerd door den marmerten troon, die tot voor korten tijd aan het strand van Loanda te zien was, vanwaar uit de Roomsche bisschop eertijds de schepen, die op menschenroof uitgingen, zegende.

Een ander spreker beschuldigde Engelschen en Fransen, dat zij wel de vernietiging van den slavenhandel in hunne banier geschreven hadden, doch dat leden van die natien de pogingen van Engelsche, Franche en Duitse zendingsgenootschappen, om de ongelukkige negers uit hunne vernedering op te heffen, tegenwerken, door het zijdelings bevorderen van de slavernij. In Zanzibar worden tienduizende slaven onder de oogen der Engelsche beamten als contrabande ingevoerd en Peinba draagt den naam van „slavenhol.” Fransen geven voor een handvol dollars hun vlag aan elk slavenchip, waardoor Engelsche kruizers tegen de slavenjagers niets kunnen doen. De

Fransche zendingsstations aan het zeedistrict zijn openbare slavenmarkten, waarop negerknipen in massa's door Arabieren gekocht en daarna gedoopt worden.

Al neemt men aan, dat daardoor hun lot later wordt verbeterd, dan mag men toch niet voorbijzien, dat het aanbrengen van die negerknipen alleen kan geschieden door roof en bloedvergieten. België en Portugal verkeeren in hetzelfde geval. Inderdaad kan de acte van Brussel slechts als een huichelaarf op groote schaal gebrandmerkt worden.

Omtrent Oost-Afrika konden gunstiger berichten gegeven worden, aangezien door het proclameren van de Engelsche beschermheerschap de slavenhandel aldaar zoo goed als geëindigd is.

Duitschland. Uit de Gereformeerde kerk.

De „Reformierte Bund” heeft kennelijk het vertrouwen van alle Gereformeerden in Duitschland nog niet gewonnen. De *Reformierte Kirchenzeitung* klaagt er over in N°. 37, „dat vele gemeenten en levende lidmaten, voor wie „de enige troost” groot en gewichtig werd, door zelfgetrokken en valsche grenzen niet mede kunnen doen aan den arbeid, die noodzakelijk met verdede krachten moet geschieden. De een, zoo heet het, heeft geen sympathie voor den bond, omdat hij niet aker is, dat alle leden van den Gereformeerden bond ook wedergeborene Christenen zijn. Anderen klagen er over, dat er in den bond niet met ernst voor de zuivere leer gewaakt wordt.

De *Reformierte Kirchenzeitung* trachtte die beide bedenkingen te ontweenen. Natuurlijk is het gemakkelijk de dwaling aan te wijzen van hen, die meenen, dat een vereeniging, welke ten doel heeft de wederopwaking der Gereformeerde beginselen te bevorderen, moet bestaan uit menschen van wier bekeering men verzekerd is.

Moelijker is het echter te bewijzen, dat de bond voor de zuiverheid der leer waakt. Ons komt het voor, dat de bond dit niet doet althans niet deed, o. a. toen professor Dr. Ebrard met zijne stellingen voor den dag kwam, waardoor Dr. A. Zahn zich genoodzaakt zag om voor zijn lidmaatschap te bedanken. Volgens ons heeft de Gereformeerde kerk van Duitschland bitter weinig nut getrokken uit het werkje van Dr. Zahn ongeveer voor 15 jaren geschreven, waarin gehandeld wordt over de oorzaken van den achteruitgang der Geref. kerk in zijn vaderland.

De redactie van de *Reformierte Kirchenzeitung* is er echter van overtuigd, dat de Gereformeerde kerk er heel wat beter aan toe is dan de Lutherische. Wij moeten hierbij opmerken, dat het ons voorkomt, dat het orgaan wel wat al te wel van gevoelen verandert. Het is slechts weinige jaren geleden, dat in genoemd orgaan gedurig gesproken werd van de pijnhoopen, die nog van de Gereformeerde kerk overgebleven waren. Nu schijnt het gis van Zion's muren reeds zoozeer herbouwd te zijn, dat men durft voorspellen, dat de Lutherische kerk ten onder zal gaan, terwijl dan de Gereformeerde kerk weder een tijd van bloei te gemoet gaat. De redactie laat zich volgenderwijze uit: „de Lutherische kerk is naar haar wezen en haar kracht aan het uitsterven, gelijk wij ten minste de zaak beschouwen. De Ritschlianen, die van de zege gewis zijn, vormen een richting, die in die kerk op den voorgrond treedt en tot voor korten tijd won deze nog steeds meer aanhangers, maar daarna zal zij, evenals reeds vele richtingen, afgedaan hebben. Dit zal haar weg zijn, omdat zij menscheijke wijsheid stelt boven de volle kracht des Evangelies. Alleen de versterkte Evangelisch-Gereformeerde kerk staat op den bodem van het Evangelie der vrije genade, van het gehele Woord Gods en van het buigen onder de Souvereiniteit Gods; daarom ligt in haar de kracht der overwinning, wanneer niet de beste krachten der groote gemeenschappelijke zaak snood verlaten.”

Het komt ons voor, dat de redactie der *Reformierte Kirchenzeitung* hierbij zeer oppervlakkig oordeelt. De Lutherische kerk is door het rationalisme in de vorige eeuw geteisterd, doch

De Martelaren.

CLXVII.
PIERRE MILET.

Marin Rousseau en zijne medestanders werden twee dagen later in den dood gevolgd door Pierre Milet, die op dezelfde plaats de martelaarskroon ontving. Milet was afkomstig van Doux in Champagne en woonde sinds lang dicht bij Dreux. Daar nam hij een vrouw, en begaf zich toen naar Parijs, tendende er den Heere beter te kunnen dienen en Zijn Woord in de kerk te hooren verkondigen. Van beroep was hij marskramer en in zijn gezin ging het Godsalig toe. Hij was het, die Marguerite le Riche (vrouw de la Caille) op den paaschdag in hare droefheid over haren man, in huis opgenomen had. Bovendien betoonde hij zich jegens de arme vervolgden barmhartig. Toen de vervolging uitbrak en overal de geloovigen gevangen genomen werden, bracht hij zijne familie buiten de stad, terwijl hij zelf in Parijs bleef om zijne zaken. Daar hij van nature zeer vreesachtig was, ging hij van huis tot huis, denkende op die wijze vrij te blijven. Doch de Heere had iets anders over hem besloten. De gerechtsdienaren toch kwamen om eenige dingen in zeker huis, dicht bij St. Germain en merkten hem op. En ofschoon zij geen bevel tot gevangenneming tegen zijn persoon hadden en

hem ook niet kenden, namen zij hem toch gevangen, omdat zij eenig kwaad vermoeden tegen hem hadden. Hij werd door hem gebracht naar Chastelet. De rechter, die hem aan geen enkel boos stuk schuldig vond, was reeds van plan hem los te laten, toen er brieven kwamen van het hof, waarin de koning beval, dat niemand, die gevangen genomen was, vrijgelaten mocht worden zonder dat hij te voren ondervraagd was omtrent zijn geloof.

Daarop had het onderzoek bij hem plaats, en God, die Zijne kinderen niet in den strijd brengt, zonder ze te voren genoegzaam te wapenen met de kracht des Heiligen Geestes, gaf hem de genade, om alle vrees te laten varen en op alle vragen vrijmoedig te antwoorden.

Voorerst vroeg men hem, waar hij zijn pachten had gehouden en of hij bij den priester had gebeden in den laatste vastentijd. Hij antwoordde, dat hij uit Gods Woord geleerd had, op een andere wijze te leven, dan men gewoon was te doen onder het arme volk; dat hij het Heilig Avondmaal dikwijls had gehouden in de Christelijke gemeente en niet geliebt bij den priester, omdat hij geen enkel bevel des Heeren kende, volgens welk dit zou moeten geschieden. Dageelijks echter biechtte hij aan den Heere. De rechter ging voort met hem de gewone vragen te doen omtrent de mis, het vagevuur en andere dingen van dien aard. Hierop gaf onze martelaar zoo bealst antwoord, dat men besloot hem ter dood te brengen. Toch vergunde men hem eenen brief te schrijven aan zijne vrouw, om haar te troosten. Daarin betuigde hij, dat hem niets was overkomen zonder den wille Gods en dat het goed was, indien zij beruften in Zijn wil, aangezien zij sinds lang geleerd hadden, dat degenen,

die heiliglijk wilden leven in Jezus Christus, vervolging moesten lijden. Daarom moest zij zich niet, als over een nieuwe en vreemde zaak, verwonderen, dat zij in dezen tegenspoed waren, aangezien God hem een groote eere aandeel, om hem te doen lijden, niet voor distaal of moord als een boosdoener, maar voor den naam des Heeren en de getuigenis Zijns Woords, waarvoor zooveel uitnemende dienaren Gods vóór hem geleden hadden.

Ook moest zij gedanken de beloften en dreigingen, welke zij zoo vaak bij de prediking des Evangelies gehoord had, dat namelijk onze Heere Jezus voor God zijnen Vader, hen belijden zou, die Hem beliden zouden hebben voor de menschen, daarentegen verloochenen, die Hem verloochend zouden hebben voor de menschen. Ook moest zij zich niet ergeren, dat hij om zijner zaligheidswille liever haar wilde verlaten en al hare kinderen, dan Hem, aan wien zij zich hadden overgegeven. God zou haar en haren kinderen ten Vader zijn en zijn dood zou haar niet tot onere, maar tot eere versterken. Daarenboven zouden zij allen aan hem een voorbeeld hebben van de hulpe Gods, bewezen aan degenen, die Hem wilden blijven dienen. Zij toch kende zijne zwakheid en vreesachtigheid, maar thans was het anders, want God betoonde hem Zijne hulpe, zoodat hij nooit zoo getroost was geweest. Hij hoopte ook, dat zijne vreemde hem niet zou worden ontnomen, welken dood hij zou moeten sterven. Zij moest dus niet verdrietig zijn over hem, maar zich verheugen over de genade Gods, hem geschonken. Met deze en dergelijke vertroosting verkwikte hij zijne vrouw.

Om nu tegig te komen op zijn rechtsgeeding, de rech-

ter veroordeelde hem 7 à 8 dagen, nadat hij gevangen genomen was, ter dood. Vooral omdat hij de samenkomsten der gemeente bezocht had, moest hij levend verbrand worden op het plein Maubert. Dat vonnis werd bevestigd door hogere rechtbank. Toen hij naar de strafplaats werd gebracht, loofde en prees hij den Heere, want hem was geen bal in den mond gedaen. Die hem gekend hadden gaven hun getuigenis, dat hij nooit blijder gezien was, noch resoluter, dan op den dag van zijnen dood. Op de gerechtsplaats gekomen, viel hij driemaal op de knieën en riep God, in tegenwoordigheid des volks, met grooten ijver aan, terwijl men hem niet kon beletten.

De beul legde hem een touw om den hals en zeide hem, dat, indien hij wilde herroepen, hij gewond zou worden. Zijn antwoord was echter: Herroepen neen, want ik wil liever den uur lijden en ten hemel ingaan”. Toen men hem het vonnis voorgelezen had, vroeg hij op grond van welke bijbelplaats hij veroordeeld was. Men zeide hem, dat de koning het wilde. „Laat ons dan voortgaan,” hernam hij, „laat ons tot God gaan.” Toen hij omhoog getrokken werd, begon hij den 5ten Psalm te zingen. Nauwelijks was het vuur ontstoken, of het betrekte het stroo, dat men onder zijne armen had aangebracht. Dadelijk brandden zijn baard en haren. Maar toch bleef hij voortzingen, zelfs toen zijne voeten en beenen reeds geheel verbrand waren. Steeds werd hij in de hoogte getrokken, totdat het touw brak en hij midden in het vuur viel en den geest gaf.

De GAAY FORTMAN.